

en rinnalla katseli hän tätä pahennuksen ja surkeuden, samalla maineen ja vallan, rikkauden ja hekuman kaupunkia. Hän sielustaan kirosi sitä ihmekettä, johon hän oli nyt taas palaannut. Hän puhui itseksensä kauan aikaa totuuden sanoja tälle turmeluksen kaupungille ja päätti kiiruhtaa entistä nopeammin ryöstämään sen helmasta pois naisen, joka on kaiken pahuuden ja synnin keskuksena. Hetken kuluttua astui hurskas munkki kaupungin uljasta kiviportista sisään. Munkki herätti heti suurta huomiota. Portin vieressä oleskeli kaikellaista köyhää väkeä. Mutan vanha vaimo tarttui munkin kaapuun ja kerjasi pyhän miehen siunausta. Ja tämä kerjäläisjoukko suuressa yksinkertaisuudessa usko, että pyhän miehen jalan jätet ovat arvokkaimmat heille, kun rikkaille kulta ja aar-teet.

Mutta lapset, jotka keräytyivät munkin ympärille, pilkkasivat häntä ja heittelivät haukkumasanojen kera kiviä hänen jälkeensä. Syvämielellisenä teki munkki huomioita siitä, miten erilaisilla ihmiset ottavat länet vastaan. Nuori väki häntä halveksii ja vanhat syvästi kumartavat. Hän muisti illeen Cos-saaren miehen imeellisiä sanoja ja nyt hänen täytyi tunnustaa, että sittenkin hänen sanoissaan piili suurta viisautta.

Munkki kiiruhti erään vanhan ystävänsä ovelle.

Hän oli Nikias, Aleksandrian yhäsiimpää miehiä, suuresti oppinut ja jalomuotoinen ylinys. Tämä yhäinen, miellyttävän näköinen lempeä ja viisas mies oli munkin saapuessa parhailaan kylvyssä. Valvalla pääsi munkki entisen ystävänsä ja oppiveljensä palatsiin, sillä orja ei tiennyt isännällään olevan näin pyhiä tuttavuuksia. Munkin nähtyään huudahti Nikias sydämellisestä ilosta. Hän otaksui munkin vihdoin tulleen järklinsä ja nyt palanneen takaisin maailmaan elämään ninkuin yhäisten ja viisaiden ihmisten tapa vaatii. Riemusaan syleili hän hurskasta munkkia ja kutsui heti orjattarensa tuomaan ystävänsä pukuja, sekä kehoitti pyhiä miestä riisuutumaan virkistävään kylpyyn. Kaikki entisen ystävänsä hyväntahtoiset tarjoukset kielsi apotti jyrkästi. Kirjastoa katsellessa ilmestyi viha munkin silmäyksiin ja hän armosta tuomitsi kaikki teokset poltettavaksi. Mutta Nikias suurella levollisuudella vastaa munkin kiikkoon näillä järkeillä sanoilla:

"Oi, suloinen vieraani, se olisi vahinko! Suuraittenkin houreet ovat usein huvittavia. Sitäpaitsi, jos maailmasta hävitetään kaikki ihmisten uuelmat ja kuvitelmat, niin kadottaisi maa muotonsa ja värinsä ja me vai-puisimme hedelmättömään tylsyyteen. Paphnutius oli edelleen pyrkkinä, väittäen, että pakanoiden jumala on ilmestynyt ainoastaan ihmisten kautta. Heidän väittelynsä jatkuu, kunnes apotti pyytää Nikialta tunnikkaa sekä kultaisia sandaaleja sekä oljyä parran ja hiusten voitelua varten. Sitte pyhä mies kertoo matkansa tarkoituksen, että hän on tullut pelastamaan erään nuoren naisen sielua heralle. Tämä nainen on Thais, joka näyttää Aleksandrian teatterissa. Nikias ihmetteli suuresti pyhän munkin päähuopista. Samalla hän syvällä kaiholla muisteli aikaa, jolloin ihana Thais oli ollut hänen polttavan kaipunsa esineenä. Munkki kauhistui Nikiaan kevytmielisiä puheita ja kiiruhti tapanmaan Aleksandrian nuorten miesten voimakasta viettelijää. Munkki ei kuitenkaan rientänyt

suoraa päätä Thaisken luo, vaan kierteli kaupungin lähellä olevan järven rantoja pitkin ja vihdoin nukahti rantakadulle eräälle köysikasalle. Siinä hän näki ihmeellisen unen, jonka hän uskoi pahanhengen lähettämäksi. Soi, mattuun herra tunnessaan siitä, että hänet taas jätti pahan valtaan, joutui hän kulkeneeksi suureen väentungokseen. Ihmiset riensivät teatterin katsomaan Aleksandrian kuuluisaa, hurmaavaa näyttelijätarta, Thais-ta. Munkki huomasi sopivaksi hänen tarkoitukselleen rientää teatteriin joukon mukana. Paphnutius istui teatterissa hiljaisissa mielleissä, kunnes hänen vierustoverinsa alkoi vaivata häntä puhellaan, kertoen suuren kaupungin teatterin rappiosta ja muista yhtä erinomaisista seikoista.

Suuri näyttelijätär oli menestyksellään esiintynyt. Mahtavat suosionsoitukset täyttivät salin. Tuntia myöhemmin ilmestyi pyhä mies suloisin näyttelijätären ovelle. Vanha, musta orjatar kysyi oudolta munkilta, mitä hän etsi. Vihdoin pääsi munkki Paphnutius sisälle. Hänelle annettiin tietää, että etsimänsä sulottaren saa hän tavata Nymfen luolassa.

Siihen loppuu ensimmäinen osa.

II

Ihans on Nymfen luola. Siellä veden solinan ja kukkaistuksujen keskellä lepäili kuuluisa näyttelijätär. Kukapa voisi Anatole Francen tavalla kuvallia luolan kauneutta, sitä ympäristöä, jossa tämä hurmaava olen-to vastaanotti yhäisiä vieraitaan. Luola, jossa Thais munkin sisään pyrkiessä istui haaveilemassa ja muistelemassa elämänsä kirjavuutta, oli saanut nimensä kolmesta mahtavasta, värilliseen vahaan valetusta naisen kuvasta, jotka tulijoita kynnyksellä tervehtivät.

Tapansa mukaan itseään peilun edessään tarkastellessaan ja omaa kauneuttaan ihaillessaan, joutui Thais surun valtaan. Hän huomasi vanhentuvansa, vaikka hän kuinka huolellisesti koetti estää sitä, kaikilla niillä keinoilla, joita rikkaille ja yhäisillä on käytettävänä.

Siinä loikoessaan ja aikaansa kulluttaessaan taas hänen eletty elämänsä riensi hänen silmiensä ohitse kuin panorama kirjavana ja monimuotoisena. Seuratkaamme tämän erinomaisen ihmislapsen, tämän ihanan kurtisaanin elämänsä. Eläkäämme hänen kanssaan niissä mielikuvi-sa, joita hänen kauniiden kurtien verhoamassa päässään tällä kertaa liikkuu:

Thais muisti lapsuuskotinsa pienen ravintolan Aleksandriassa, lähellä Kuunporttia. Tämä ravintola oli merimiesten tavallisin pysähdyspaikka. Hänen vanhempansa olivat vapaata, mutta köyhiä ihmisiä ja pitivät tätä merimiesten maljapaikkaa tehdäkseen toimeentulonsa. Thais muisti isänsä, joka muistutti vanhoja sokeita sadun faraoita, joiden tapana oli kadunkulmissa laulella. Äitinsä hän muisti elävästi. Vanhasta eukosta tarinoitiin paljon pahaa, pidettiin häntä noitana. Mutta Thais tiesi, että kaikki mitä hänestä kerrottiin oli silkkaa valetta.

(Jatk.)

Kuvia

Kirj. Lilja.

Satoi lunta. Suurina hiutaleina se lenteli maahan, putoili raskaasti ja harvaksen. Taivas oli pilvessä, päivä harmaa ja iloton. Ihmiset synkämielisinä kulkiivat katua kuin vaivaiset, jotka eivät jaksaa kylliksi jäl-

kojaan liikutella. Kaikki näyttivät niin väsyneiltä, raskamielisiltä ja elämään kyllästyneiltä. Vain harvat nyt kadulle viitsivät lähteäkään. Mitä sinne, ellei pakko käske. Työhön-sä rientäviä työläisiä olivat useimmat. Muutama nainen kiiruhti kaupapuotiin toripussi kainalossa. Piti-hän saada jotain ruokatarpeita; piti saada, vaikka siihen viimeiset pennit menivät... Kenelläpä sitä tänä alka onkaan paljon rahaa... köyhillä ei sitä liene paljon koskaan... nyt ei senkään vertaa. Työt ovat seisotetut. Ei ole tietoaakaan rahan saantiin ja viimeiset säästöt täytyy käyttää joka penniä myöten... Mikäs auttaa.

Kadulla eräs ihava, ähkyvä nainen tapaa tuttavansa, silmäpää alkavat sanat sinkoamaan ja nauru herähtää. Hi, hi, hi.

Tuttava on laaha, nälkää nähneen näköinen. Hi, hi, hi.

Kylläpä naapuri nyt tietää hauskoja uutisia. Vai sellaista ne herrat... ovatpa ryötyä... elävät sillä tavalla! Oisipa Annuskan Laila ollut sentapainen... ei olisi ihmisenä pidetty... ja näyttelijä on hänkin ja niin hyvä kuulemma... kerrassaan hyvä!

Naiset ihmettelivät ja taputtivat käsiään.

Hihittivät hetken ja jatkoivat matkaansa.

***

Päivä kirkastuu. Lumihiihtäleet lakkaavat tpahtelemasta. Ihmisiä kokoontuu jo enemmän kaduille. Siellä täällä pörrää auton torvetkin. Herrojaakin on jo siis liikkeellä.

Pois tieltä valvaiset! Rientäkää tiehenne. Nyt alkaa herrasväen kulkuvuoro...

Ihna kaunistuu. Aurinko kohoa kirkkaana taivaanlaelle ja iloinen valkeus ilmestyy kaikkialle. Lumi kovettuu, alkaa narskua ja kimmeltää. Aurinko muuttaa kaiken, tuo iloa ja eloa. Pikku pakkaneen puristaa poskipäitä, punaa kohottaa kasvoille. Ihmisiä on jo katu kohtaa täynnä, kiirettä suhinaa tulee yhä enemmän. Autoja alkaa tulla ja mennä niin vinhaan, että kömpelöt tuskin tieltä ehtivät.

Kaksi korskeaa herrasmiestä tapavat toisensa kadunkulmassa. Kohottavat hattujaan kohteliaasti ja pysähtyvät. Liikeasioista puhelevat totisina ja arvokkaana.

Pieni poika värisee kadunvierellä. Hampaat kalisevat ja iho on kylmän-sininen. Vaatteista ei ole poloisella paljon tietoa, poika raukka! Hänellä on nippu sanomalehtiä kainalossa, tuoreita lehtiä, juuri painosta tulleita, painomuste vielä tuskin kuivana. Suuret otsikot näkyvät kauaksi. Mustat kirjaimet tuijottavat ohikulkevia ihmisiä, herättävät uteliaisuutta. Mitä lienee taas tapahtunut. Hirveää varmaan, koskapa noin suuresti hälytetään. Ohikulijat ostavat lehtiä, rientävät tiehensä. Poika hiipii keskustelevien herrojen luokse. Tarjoaa lehteä.

— Kas vain, taas uutisia! Annahan tänne.

Poika tarjoaa lehden vilusta tutisevilla käsillään ja ottaa pennin vastaan. Herrat eivät hänestä sen enempää välitä.

Vilkaisevat lehtiä, juttelevat jälleen.

— Taas uutisia Venäjältä. Ihmeellistä väkeä... Heitä ei masenna mitään. Luulisi näiden vaikuttavan... eikä sekään tepsii... Merkittäviä väkeä.

Herrat lähtevät kävelemään ja juttelavat kiihkeästi. Venäjä täytyy ku-

kistua... siitä he ovat erittäin yksimielisiä.

***

Kuu kiertää rataansa. Toisinaan se nousee korkeuteen ja loistaa koko voimallaan, painuu alemmaksi ja vai-puu tummien pilvien taa, ikäänkuin hukkuu avaruuteen, häviää olemattomiin. Jälleen se näyttää puoleksi itseen ja sitten hetken kuluttua kietoutuu sumuvaipoihin. Kuun kierto-kulkuu elokuun hämäränä iltona on soma seurata. Kaikki tuntuu niin juhallisuelta, aavemaiselta, satumaiselta. Samat seudut, jotka auringon valossa olivat niin jokapäiväisiä ja tuttuja, niin selvästi tajuttavia, ovat nyt kuin pelkköjen luolia, lumolinnoja... Tuolla kaukana vesi välkkyä ja laine loiskuttaa. Se on niin armoston tuo syvyys, niin kaamea, mutta niin kutsuva.

Kuinka moni sinne on kadonnut... hautansa hakenut. Tuolla loiskuaa meri, jossa jättiläislaivat purjehtivat. Voi sitä määrätöntä matkaa, jonne ne jälleen lähtevät nuo suuret laivat. Valot siellä kaukana tuikkivat. Siellä on elämää... joka palkassa on elämää... elämän valtimo tykkyää päivällä ja yöllä. Se on niin rauhton, ei se hetkeksikään taukoa, se lyö niin tasaisesti, jatkuvasti...

Kuun valaistuksessa, punn juurella seisoo kaksi ihmistä. Tuijottavat meren ulapalle. Katselevat laivasta tulevaa valoa...

Kauan ovat ääneti, mutta vihdoin virkkaa toinen:

— Miten tuntuneekaan nyt niin ikävältä, kun katselen tuonne... Aivan kuin mieleni tekisi jonnekin, mutta enhän tiedä minne... Elämä on niin katkeraa...

— Niin on... vastaa toinen tuskin kuuluvasti.

— Mieleni tekee täältä kauaksi pois... kauaksi... Sellaiseen maahan haluan, jossa ei ihmistä kohdella kuin koiraa... kuin elukkaa... sittenkin vaikka raataa kuin miuli... kone... koni... tahi mikä tahansa...

Enkö tottutotisesti ole minäkin raatanut...

— Ja minä... vastaa toinen hiljaa. Paljon olen raatanut, hikoillut, tehnyt työtä päivää ja yötä... En tee enään... en tee! Mitä siitä hyötyy... sano... mitä siitä hyötyy? Kuolen ennemmin nälkään, kun kumarran noita konnia... Pitäköt työnsä... Olen sitäkin aikani kerjännyt... En kerjää enää... en!

Hiljainen ihminen sai äkkiä tulta sanoihinsa, silmiinsä leimuavan hohteen.

— Niin kyllä! Oikeassa olet... Pitäköt työnsä! Meillä on tiedossa, toveri, toinen kotimaa... parempi kotimaa... Mennään sinne! Siellä kannattaa raataa, siellä kannattaa uhrata vaikka henkensäkin... kun ei sitä tarvitse tehdä niiden riistä-jakoirien takia. Käteni kalpaavat työtä... ilman sitä en voi elää, en ole tottunut laiskottelemaan... mutta

JOS OLETTE KIPEÄ

Pyytäkää VAPAA 5 LÄÄKEKIRJA—No. 5

Siinä on yli 25 näytteen ja niiden tautila sel- tetään. Kun myöskin täydellinen luettelo suomalaisista kotilääkkeistä. Mistä jokainen voi itse valita sopivan lääkkeen tautilleen; sanaton apu... Lääkkeet eivät ole patenttiseuroita, vaan suomalaisia valmistettuja, joita Suomessa on jo käytetty monia kymmeniä vuosia. Tämän kirjan saatte vapautta ja pitäisi sen olla jokaisessa suomalaisessa kodissa, sillä ette tiedä koska sitä tarvitsette, varokaa hembunkil- lääkkeitä ja hembunkil-lääkkeitä. —Lignellin Apteekki on suurin.— —Suom. Apteekkilike Yhdysvalloissa.— P. A. LIGNELL CO., Superior, Wis.